

TREHÖRNABLADET

ANSVARIG UTGIVARE: STURE BROLIN
FORM & LAYOUT: PETER FREJHAGEN

NR 138 | JUNI 2025

INNEHÅLL

Vandring med Kalle Bäck
Årsmöte Fiskevårdsföreningen
Vi vårdar vårt Trehörna
JJ Anderssons Donationsfond

Vårens sånger på Valborg
Arbetsinsats i Lusthuset
Påskpyssel lockade många
Alexander & Sofi flyttar in

GLASÄPPLEN, FATTIGDOM OCH EMIGRATION

Vårens historiska vandring gick till ännu ett tättbebyggt område i Trehörna, i varje fall om man går till 1800-talet. Kalle Bäck tog denna gång med oss till gården Tullporten under vilken det legat flera torp och backstugor.

Den som bröt upp mark på allmänningen år 1780 och skapade gården Tullporten var Olof Johansson, en mycket företagsam man. På drygt 15 år hade han gjort Tullporten till ett mindre mönsterjordbruk med åkrar och ängar, stengårdsgårdar och äppelodling. Han var den förste i Trehörna som planterade äppelträd, Astrakan, eller glasäpplen som man sa på den tiden. För dessa insatser fick han Hushållningssällskapets medalj.

Olof Johansson fick ett antal barn och till dessa bröts mark upp på Tullportens ägor för att skapa sammanlagt sex torp och backstugor. Dessa stugor låg längs nuvarande vägen från Tullporten mot Korsbacken. På den tiden fanns det ingen väg utan man fick använda de stigar som fanns. Torpen var små och marken var mager och för backstugorna var det ännu värre. Idag är det svårt att förstå att de som bodde där kunde överleva. Alla stugor är borta idag men platserna är utmärkt med torpskyltar.

Den stuga som låg närmast Tullporten var Grindstugan, en backstuga som var i bruk i 20 år fram till 1883. Den som bodde där kallades Fåniga Klara-Sofia. Nästa ställe var Maj-Karias. Hon var gift med Gustav, en son till Olof Johansson. Gustav dör relativt ung och Maj-Karia fick ensam ta hand om deras nio barn och försörja dem på en backstuga. Fattigdomen var stor men det äldsta barnet lyckades ta sig till Amerika. Efter en tid skickade han pengar så att nästa barn kunde utvandra. Så fortsatte det. Barn efter barn emigrerade och till slut hade alla nio utvandrat. Då skickade de pengar för att kunna få

över sin 72-åriga mor. Hon gav sig iväg men dog på överfarten.

Nästa ställe var ett torp, Lövsstugan. Där bodde en annan son till Olof men denna son var alkoholiserad och arbetsskygg. Familjen var utfattig men den 4-åriga sonen Per fick sockenrådets tillåtelse att tigga på gårdarna för att försörja familjen. Denne Per var driftig och är den som långt senare tog över Slangeryd och blev den rikaste personen i Trehörna.

Ytterligare tre ställen fanns längs vägen; Mossastugan, Nilstorp och Sörängen. Idag ser man bara torpskyltar, odlingsrösen och rester av igenväxta små åkrar. Men ett av dessa torp lever fortfarande. Huset på Nilstorp plockades ner, fraktades över Trehörnasjöns is och byggdes upp igen. Idag kallas det Hagalund och är ett bestående, levande och vackert, vittne från ett tätt bebodd och fattig del av Trehörna.

Text & Bild: Sture Brolin

ÅRSMÖTE FISKEVÅRDSFÖRENINGEN

Den 12:e mars var det årsmöte i Fiskevårdsföreningen och ett 15-tal medlemmar hade samlats i Lusthuset. Som ordförande och sekreterare för mötet valdes Andreas Linder och Christer Ignell.

Efter 6 år som ordförande hade Stig Linder avböjt omval. Som ny ordförande valdes Andreas Linder. I styrelsen omvaldes Anna Stammler och som ny i

styrelsen valdes Martin Ignell. Övriga i styrelsen är Tomas Karlsson och Christer Ignell.

Föreningen har 38 medlemmar och föreningens ekonomi är god och vid senaste års slutet fanns drygt 50 000 kronor i kassan. Under våren 2024 fiskade föreningen efter vitfisk i Trehörnasjön med ryssja. Totalt fångades ca 130 kg. Under året har två fisketävlingar anordnats. En gäddfisketävling och en metartävling. Båda tävlingarna lockade flera deltagare. Speciellt metartävlingen lockade många ungdomar och barn. Kräfter fiskades vid tre tillfällen under hösten med god fångst.

Text & Bild: Christer Ignell

ENASTÅENDE ARBETSINSATS I LUSTHUSET

Efter 25 års slitage var det dags att göra något åt golvet i Lusthuset. Det var gott om märken på parkettbrädorna och på ett par ställen hade brädorna glidit isär så att det hade bildats breda glipor.

Måndagen den 12 maj satte ett gäng arbetssugna gubbar igång. Golvlisterna togs bort och brädorna knackades ihop så att gliporna försvann. Därefter var det dags att slipa. De slippapper som hade rekommenderats från början var för finkornigt så man fick slipa om gång på gång. Till slut fick man byta till mer grovkornigt slippapper och då gick det bättre. Parallellt med slipningen av golvet byggdes ett nytt räcke runt altanen. Hela arbetet med slipning, lackning och nytt räcke tog ungefär en vecka.

Golvet blev otroligt ljust och fint och räcket prydligt igen. Alla vi i bygden är ett stort tack skyldiga till de som lagt ner så mycket arbete för att få Lusthusets golv och räcke som nytt igen. När de fick beröm för sitt nedlagda arbete slog de ifrån sig. Det kanske

var som byalagets ordförande Thomas Allard sa: "Äsch. Vi hade ju inget annat för oss."

Men! Det är en otrolig arbetsinsats som lagts ned och med ett enastående resultat. Ett stort tack till de som har varit delaktiga i arbetet med att göra Lusthuset fint igen.

Text & Bild: Sture Brolin

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Kära Trehörnabor, vilken fantastisk, om än kall, vår vi har haft tillsammans! Vi har genomfört en mängd aktiviteter – städdag, påskpyssel, påskdisco, valborgsfirande och historisk vandring.

Dessutom har vi underhållit vårt vackra Lusthus och hjälpt cyklisterna i Sommen runt med vätskekontroll. Engagemanget i byn är verkligen imponerande, och jag har aldrig upplevt något liknande tidigare!

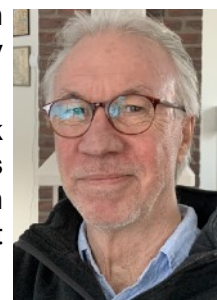
Tidigare i vår deltog Micke Svenberg och jag i en övning med Ödeshögs kommun kring krishantering. Vi fick många värdefulla tips, både på större och mindre nivå, om hur vi som kommun och by kan förbereda oss inför en eventuell kris. Det kan

handla om allt från långvariga strömavbrott till brist på förnödenheter och andra samhällsstörningar.

Vi kommer att undersöka möjligheten att säkerställa vattenförsörjning och avloppspumpar, samt hur Lusthuset kan användas som en samlingspunkt vid olika typer av störningar.

Slutligen vill jag rikta ett varmt tack till vår församlingssherde Lars Hillås som höll ett mycket fint vårtal och alla som vad engagerade i att genomföra Valborgsfirandet.

Ha en riktigt skön sommar!

Thomas Allard

ARBETSGLÄDJE – VI VÅRDAR VÅRT TREHÖRNA

Fram till 60-talet var större delen av Trehörna betesmark. På den enda åkern, Sjöängen, odlades säd. I samband med vägbyggen på 60-talet tippades stora mängder sprängsten rakt ned i sjön. Men en ny tid var på gång. I början av 70-talet byggdes runt 20 villor i Trehörna. Då husen med el, vatten och avlopp var på plats och gatorna asfalterade tyckte kommunen att de gjort sitt.

På kommunal mark mellan husen och ner mot sjön började det växa igen med sly. Undan för undan började de boende i byn ta ansvar för den kommunala marken närmast tomterna. Man buskade och höll efter så att inte slyn tog över helt och hållet. Byalaget såg till att vi fick bollplan, lekpark och motionsspår. Dessa anläggningar sköts idag av byalaget.

Folk som är i Trehörna för första gången, kommunpolitiker från Ödeshög som sällan är i Trehörna och återkommande besökare slås av hur välkött byn är idag. Många framför i lyriska ordalag

hur vackert de är. Det är då vi skall känna stolthet. Det är ju vi som bor här som ser till att det är vackert.

Många i byn tar egna initiativ men det finns en slags underförstådd gemenskap om att det är så här vi gör. Där det förut var sprängsten vid sjökanten kan man gå idag och slyn är röjd så att det är framkomligt. Ärligen slås stora ytor mitt i byn och längs stranden. Längst motionsspåret bakom Hembygdsgården har det slyröjts och blivit öppet och vackert.

Varje vår kallar byalaget till städdag. I år var det den femte april. Ett 25-tal personer kom med grensaxar och röjsågar, räfsor och spadar och mycket arbetslust och glädje. Lekparken putsades och utrustades med leksaker. Lustholmen röjdes och fejades. Vägrenarna längs genomfartsvägen rensades. Och efteråt samlades alla vid Lusthuset för att äta korv, dricka kaffe och samspråka.

Text & Bild: Sture Brolin

VÅRENS SÅNGER & TAL PÅ VALBORG I TREHÖRNA

Det var en stilla och vacker kväll när Valborgsmässoafton firades i Trehörna. På Lustholmen samlades människor för att tillsammans välkomna våren med sång, ljus och eftertanke.

Ordförande i Byalaget Tomas Allard, hälsade alla välkomna och presenterade kvällens program. Trehörna manskör sjöng in våren med traditionella vårsånger. Deras röster spreds över det spegelblanka vattnet, medan solen sakta gick ner och färgade himlen i guld och rosa.

Elden placerad på en flotte ute i sjön, kastade sitt varma sken över vattenytan och förstärkte den nästan magiska stämningen.

Kvällens vårtal hölls av församlingsherde Lars Hillås. Han talade om hopp, inte som något abstrakt, utan som en kraft som växer ur gemenskap och förtroende.

Hoppet hänger ihop med förtroende, och i svåra tider är det viktigare än någonsin att vi inte är

ensamma, sade han. Han avslutade med att lyfta naturens roll som påminnelse om livets kraft. Vårens explosion av liv visar oss att det finns hopp i världen.

Under kvällen arrangerades också en uppskattad tipspromenad för barnen, vilket skapade glädje och rörelse i området. Det fanns även korv och kaffe som serverades, något som bidrog till den gemytliga stämningen.

När elden började falna och sången tystnade låg en varm stillhet över sjön. Våren hade kommit till Trehörna, och den kom med löftet om ljusare dagar.

Text & Bild: Kicki Svenberg

PÅSKPYSSEL LOCKADE MÅNGA BARN

Byalaget arrangerade traditionsenligt påskpyssel och pysslet leddes av Emma Nilsson.

Emma hade dukat upp material till olika påskpyssel och ordnat med fika. Barnen målade, modellerade, klippte och klistrade vilket blev äggkoppar, ägg, kycklingar, hönor och tuppar.

Barnen visade god uthållighet och koncentration och det smakade bra med fika efter en stunds pysslande.

Text & Bild: Lotta Pettersson

JOHAN JAKOB ANDERSSONS DONATIONSFOND

Att vi i Trehörna har en stiftelse som heter Behmska stiftelsen känner nog de allra flesta till men det kanske inte är så många som känner till "Johan Jakob Anderssons Stiftelse". Stiftelsen är grundad på ett testamente upprättat av Johan Jakob Andersson som bodde på gården Lillefall i Trehörna.

Vem var då Johan Jakob Andersson? Hans tilltalsnamn var Jakob och han föddes i Rinna församling den 5/11 1885. Hans föräldrar hette Anders Joakim Andersson (1843-1926) och Augusta Vilhelmina Andersson (1855-1930). Jakob hade tre syskon, David (1882-1962), Ivar (1889-1960) och systern Anna (1893-1958). År 1903, när Jakob bara är 18 år, utvandrar han som den ende i familjen till Amerika. Han stannar där i 5 år innan han återvänder till Sverige 1908. Under åren i Amerika flyttade övriga i familjen från Rinna till gården Kättestorp i Trehörna. Varför Jakob återvände till Sverige är okänt och när jag pratat med flera människor som träffat och kände Jakob är det ingen som kände till att han bodde 5 år i Amerika.

1918 flyttar alla i familjen utom sonen David från Kättestorp till Lillefall, en gård på 150 ha i södra delen av Trehörna. David bor kvar i Kättestorp och brukar gården fram till sin död 1962. Fadern Anders avlider 1926 och gården Lillefall brukas efter faderns död vidare av syskonen Jakob, Ivar och Anna. På gården bor också mamma Augusta. Några år senare, 1930 avlider mamman. Efter mammans död fortsätter syskonen Jakob, Ivar och Anna att tillsammans bruka gården. Ingen av dem gifter sig eller får några barn. 1958 dör Anna och två år senare Ivar. Jakob är nu ensam kvar i Lillefall. Han fortsätter bruka gården där det finns ett par hästar och en del nötkreatur ytterligare några år innan han slutar med jordbruket och säljer gården till Olle Gustavsson i Rödje.

Människor som kände och träffade syskonen i Lillefall kan berätta att familjen levde tillbakadraget och väldigt sparsamt. Detta gällde speciellt Jakob och Anna. Ivar var mera öppen och han var politiskt engagerad och han skötte också den tidens folkräkning. Han gick helt enkelt runt på gårdarna i Trehörna och räknade och dokumenterade vilka som bodde där. Efter att Jakob blivit ensam levde han ännu mer tillbakadraget och sparsamt. Handlade gjorde han oftast i Sjöqvists varubil som stannade vid stora vägen. Ibland tog han bussen till Tranås men tyckte att bussresan var lite dyr och därför blev det ibland häst o vagn som färdmedel och ibland gick han fram och tillbaka till Tranås för att uträtta sina ärenden.

Pelle Gustavsson i Rödje minns Jakob som en mycket snäll person. Pelle var flera gånger i

Lillefall för att hjälpa till med höskörd och andra sysslor. Jakob hade även stort förtroende för Pelles pappa Olle Gustavsson och han kom då och då på besök till Rödje. Ibland riktigt tidigt, redan vi 4-5 tiden på morgonen och var ibland upprörd och bekymrad över att hans pengar var borta. Lyckligtvis var det ingen som hade tagit pengarna. Det mesta fanns på banken och de kontanter han hade hemma hittade man också, undanlagda i huset och ibland instoppade i tidningshögen.

Att på ålderns höst leva som ensam på en gård som Lillefall blev säkert både tråkigt och jobbigt. Bostaden var kall och omodern och saknade alla de bekvämligheter som var vanliga på den tiden. I slutet av 60-talet fungerade det inte längre och efter viss övertalning flyttade Jakob till ett äldreboende i Ödeshög. Många trodde att detta skulle bli en alltför stor omställning och att han skulle vantrivas och att det inte skulle fungera att bo i Ödeshög. Lyckligtvis hade de helt fel, det blev precis tvärt om. Att få komma till ett modernt, varmt och bekvämt boende med god mat, varma bad och annan omsorg var för Jakob som att komma till himmelriket. Han levde upp, promenerade välmående och välklädd runt i samhället, trivdes bra och fick några fina år innan han dog den 31/3 1974.

Jakob levde ett sparsamt liv utan utsvävningar och överflöd. Han dog som en ganska förmögen man och hade inga bröstarvingar. Hans sista vilja var att kvarlåtenskapen skulle tillfalla Trehörna kyrka och Trehörnaborna. Ett belopp på 25 000 kronor skulle användas för Trehörna kyrkas underhåll och återstående skulle avsättas till en fond under Trehörna kyrkoråds förvaltning. Avkastningen från fonden skulle användas för att

"Bekosta effektiv sjukvård inom Trehörna församling, i första hand genom avlönande av sjuksyster som om möjligt skall vara bosatt inom församlingen".

Jakob var aldrig speciellt kyrklig och under sin levnad besökte han nog inte kyrkan många gånger. Han testamenterade ändå en mindre del av sin kvarlåtenskap direkt till kyrkan och resten skulle förvaltas av kyrkan och komma till nytta och glädje för alla Trehörnabor. Ett mycket bra beslut om man jämför med att pengarna annars skulle hamnat i allmänna arvsfonden.

I samband med en permutation 1987 ändrade Kammarkollegiet reglerna för hur stiftelsens avkastning kan användas. Efter permutationen kan avkastningen

"Användas för att bekosta sjukvård eller församlingens sociala verksamhet bland sjuka inom Trehörna församling"

Idag förvaltas och företräds stiftelsen av en styrelse bestående av 7 ledamöter. De som ingår i styrelsen är kyrkoherde Lars Hillås, Catarina Johansson, Birgitta Bäck, Rolf Lindqvist, Mikael Brickarp, Yvonne Öst och Christer Ignell.

Styrelsens förvaltning och stiftelsens räkenskaper granskas av revisioner som utses av Församlingsrådet i Ödeshög.

Stiftelsen kan ge bidrag till människor som bor i "gamla" Trehörna församling. Bidrag kan lämnas för hjälpmedel, medicin, vårdutrustning, sjukvårdsresor och andra sjukvårdskostnader för att underlätta den dagliga livsföringen och som inte bekostas av andra allmänna medel.

Styrelsen har tystnadsplikt när det gäller alla ansökningar.

Du som bor i Trehörna gamla församling är välkommen att ansöka om bidrag när som helst under året.

Om du har frågor eller vill göra en ansökan kontakta Birgitta Bäck på telefon 070-270 90 59 eller på mailadressen: backbir@gmail.com

Text & Bild: Christer Ignell

ALEXANDER & SOFI NYA PÅ DANSKVÄGEN 23

För några månader sedan flyttade Alexander och Sofi Eriksson med barnen Ted och Tuva-Li och två katter in på Danskvägen 23. Huset ägdes under många år av Werner och Renate Ringe och när de för några år sedan flyttade tillbaka till Tyskland köptes det av ett annat tyskt par som bodde där ett par år. Nu är det alltså en ung svensk barnfamilj som köpt fastigheten.

Alexander kommer ursprungligen från Skänninge och Sofi är från Ydre. Alexander har sedan 9 år egen firma och jobbar med brandtätning och isolering av ventilationssystem. Tidigare hade han firman ihop med sin bror och jobbade då mycket i Göteborg. För några år sedan delade de på företaget. Brodern jobbar primärt i Göteborgsregionen och Alexander utgår från Tranås. Ofta har han uppdrag på lite längre avstånd vilket innebär att han måste vara borta från hemmet några dagar varje vecka. Sedan ett par månader tillbaka har han haft uppdrag på företaget Senior Material, ett kinesiskt företag som bygger en ny batterifabrik i Eskilstuna. Sofi har utbildat sig till specialistundersköterska och jobbar på Råsvägens äldreboende i Tranås med att hjälpa multisjuka äldre. Barnen går på skola och förskola i Tranås.

Tidigare bodde familjen inne i Tranås men har en tid sökt något som ligger mera ute på landet. De har tittat på några hus bla utanför Sommen men inte hittat något som riktigt passat. För ca ett år sedan började de söka ordentligt och hittade då huset på Danskvägen 23. De åkte till Trehörna och blev direkt förtjusta. De fick klartecken från banken men innan de kunde "slå till" måste först det gamla huset i Tranås säljas. Under delar av 2024 hade vi flera orosmoln när det gäller

ekonomi och räntor vilket gjorde att försäljningen drog ut på tiden. I slutet av året blev äntligen allt klart och i början av året kunde familjen flytta till Trehörna. Ingen i familjen har direkt anknytning till Trehörna men Alexander känner flera som är i hans ålder och som kommer från Trehörna.

Planerna är nu att göra i ordning i trädgården. De har gått runt i samhället och fått inspiration från några välskötta trädgårdar. Alexanders stora intressen är friluftsliv, fiske och fotboll med sonen Ted. Alexandra är en hästtjej och rider hos en kompis i Nyarp. Båda barnen uppskattar den fina lekpark vi har i Trehörna och det är ju perfekt att den som närmsta granne.

Trehörnabladet hälsar familjen välkomna till Trehörna.

Text & Bild: Christer Ignell

"Då vill jag vara här..."

Sommarkonsert med Trehörna manskör

Onsdagen den 9 juli kl. 19

i Trehörna kyrka

Trehörna manskör är en liten kör som bildades 2016 och är alltså inne på sitt tionde år. Kören sjunger allt från visa och pop till country; en del helt à capella och andra ackompanjeras på några instrument av sångarna själva.

Svenska kyrkan
ÖDESÖGGS FÖRSÄMLING

i samarbete med

sensus

SOMMARKONSERT MED TREHÖRNA MANSKÖR

År 2016 bildades Trehörna manskör som svar på en förfrågan om det gick att skrapa ihop en kör till Valborgsmässöfirandet.

Vi samlades några stycken och började sjunga tillsammans. Efter det har vi sjungit på Valborg, vid Nyårsgemenskap, på fester och i andra sammanhang. Vi sjunger allt från vårsånger, visor och pop/rock till country. I en del sånger har vi med lite instrument.

Vi har vid några tillfällen sjungit tillsammans med Trehörna kyrkokör och i våras fick Trehörna manskör frågan om vi kunde hålla i årets sommarkonsert i Trehörna kyrka. Vi kände oss hedrade och tackade naturligtvis ja.

Det kommer att bli en konsert med stor variation så vi hoppas att många Trehörnabor tar med vänner och bekanta och kommer.

Text: Sture Brolin

DATUM	TID	PLATS	ARRANGÖR	HÄNDELSE
29 MAJ	15.00	FIVLEFALL 1	Trehörna Byalag	TÅRTTÄVLING FÖR BARN Anmälan senast 26 maj, Emma 070-297 33 98.
20 JUNI	15.00	Hembygdsgården	Trehörna Byalag	MIDSOMMAR Vi dansar runt stängen och fikar tillsammans.
20 JUNI	18.00	Fotbollsplan	Trehörna Byalag	BRÄNNBOLL. Som vanligt avslutar vi midsommar med brännbollsturnering.
21 JUNI	11.00	Trehörna Kyrka	Svenska Kyrkan	MIDSOMMARGUDTJÄNST Kalle bäck ger oss ännu ett levnadsöde.
09 JULI	19.00	Trehörna Kyrka	Svenska Kyrkan Trehörna Manskör	SOMMARKONCERT I år hålls konserten av Trehörna manskör

Vi har försökt få med det mesta som händer i vår bygd. Aktiviteter som inte beslutats ännu tar du del av på byalagets hemsida www.trehorna.nu eller [Trehörna anslagstavla på Facebook](#) efterhand som de kommer.

TIPS

Trehörnabladet finns att läsa på vår hemsida: www.trehorna.nu.

Här finns även tidigare nummer av tidningen att läsa.

REDAKTIONSKOMMITTÉN

Kommittén består av Sture Brolin, Kicki Svenberg, Peter Frejhagen, Lotta Pettersson och Christer Ignell.

Material till tidningen skickas till:

Sture Brolin: sture.brolin@outlook.com / 072-730 95 52

